

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Miloše Zdražila a soudců JUDr. Aleny Pokorné a JUDr. Víta Pejška ve věci

žalobkyně: [REDACTED], narozená dne [REDACTED]
bytem [REDACTED]
zastoupená advokátem JUDr. Pavlem Jelínkem, Ph.D.
sídlem 533 33 Pardubice, Dražkovice 181

proti
žalovanému: [REDACTED], narozený dne [REDACTED]
bytem [REDACTED]
zastoupený advokátem JUDr. Tomášem Novotným
sídlem Na Hrádku 1940, 530 02 Pardubice

o určení vlastnictví k nemovitým věcem,

k odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Chrudimi ze dne 9. června 2023, č.j. 12 C 166/2022-110,

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu se vyjma odvoláním nenapadeného výroku II. potvrzuje.**
- II. Žalobkyně je povinna nahradit žalovanému náklady odvolacího řízení ve výši 6.800 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho advokáta JUDr. Tomáše Novotného.**

Odůvodnění:

1. Okresní soud shora označeným rozsudkem zamítl žalobu o určení, že je žalobkyně vlastníkem nemovitostí, a to pozemku st. [REDACTED], jehož součástí je stavba č.e. [REDACTED] v [REDACTED], a pozemku

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED].

p.č. ■■■■■, vše v obci ■■■ a k.ú. ■■■■■, zapsaných na LV č. ■■■ pro Katastrální úřad pro Pardubický kraj, Katastrální pracoviště ■■■■■ (výrok I.), JUDr. Janě Staňkové přiznal za výkon funkce ustanovené zástupkyně žalobkyně v řízení u Okresního soudu v Chrudimi sp. zn. 12C 166/2022 částka 41270 Kč, která bude vyplacena z finančních prostředků Okresního soudu v Chrudimi (výrok II.), žalobkyni uložil zaplatit žalovanému na náhradu nákladů řízení částku 44 242 Kč ve lhůtě do jednoho měsíce ode dne právní moci rozsudku (výrok III.) a České republice nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok IV.).

2. Žalobou okresnímu soudu doručitou dne 8.9.2022 ve znění dne 17.1.2023 připuštěné změny žaloby se žalobkyně domáhala určení, že je vlastníkem nemovitostí, a to pozemku st. ■■■, jehož součástí je stavba č.e. ■■■ v ■■■■■ a pozemku p.č. ■■■■■, vše v obci ■■■ a k.ú. ■■■■■ (dále předmětné nemovitosti). Žalobkyně tvrdila, že darovací smlouvou z 11.7.2018 darovala žalovanému předmětné nemovitosti. Obdarovaný (žalovaný) hrubě porušil a porušuje rodinné společenské normy a mravy, dárkyni ublížil tak, že ji uvedl v omyl, neboť chalupu z ní pod příslibem pomoci vylákal a přitom již měl v úmyslu nemovitost prodat a obohatit se. Vše začalo po sebevraždě syna žalobkyně v roce 2018, tj. otce žalovaného. Ten byl v té době rozvedený, s rodinou žalovaného se nestýkali. Dva dny po smrti přišla bývalá manželka se žalovaným, že chce, aby jí žalobkyně dala peníze na pohřeb syna. Žalobkyně byla velmi labilní a žalovaný k ní začal docházet, sliboval pomoc v její nemoci, o vše se postarat, doprovázet žalobkyni k lékaři, zajistit větší nákupy a vozit žalobkyni na chalupu. Protože žalobkyně nemá nikoho blízkého, byla ráda a rozhodla se mu pro jeho sliby chalupu darovat, když se mu líbila. Měl chalupu opravovat, udržovat, zajistit vše potřebné, aby ji mohla žalobkyně od května do září užívat podle svého zvyku, žalovaný slíbil zajišťovat žalobkyni pravidelně nákupy, jednou měsíčně žalobkyni vozit na kontrolu bytu v ■■■■■. Zpočátku se žalovaný snažil vyhovět žalobkyni, už v roce 2020 řekl, že jednal s realitní kanceláří o prodeji chalupy a požádal žalobkyni o zánik věcného břemene, žalovaný chtěl z prodeje zrekonstruovat svůj rozestavěný dům, to vedlo ke sporu, žalovaný se přestal zajímat o chalupu, nutné opravy, což vyvrcholilo v létě 2021, kdy žalobkyni odvezl na chalupu až ■■■ 2021 a nechal ji tam, ač věděl, že je obchod daleko, nemůže si nakoupit a ani se dopravit domů. Přijel po více než měsíci, začal se chovat vulgárně, hrubě a přestali se víceméně stýkat, vyjma občasné telefonické komunikace. K výzvě okresního soudu podle § 118a občanského soudního řádu žalobkyně 22.11.2022 doplnila, že smlouvou byla žalobkyni zřízena služebnost bezplatného a doživotního práva užívání předmětných nemovitostí. Žalobkyně má právo výlučně užívat celý pozemek st. ■■■ a celou stavbu č.e. ■■■ k bydlení, pozemek p.č. ■■■■■ v k.ú. ■■■■■. Žalovaný se zavázal věc udržovat v dobrém stavu, nést náklad na zachování a opravy věci. Žalovaný začal navštěvovat žalobkyni v roce 2018 v jejím bytě v ■■■■■. Ukázala mu i svoji chatu v k.ú. ■■■■■, která se mu velmi líbila. Žalovaný začal žalobkyni pomáhat, tvrdil, že kdykoliv žalobkyni na chatu doveze a postará se o ni ve stáří. V červenci 2018 se žalobkyně rozhodla mu ji darovat. Notáře zaplatila žalobkyně. Na podzim 2018 žalovaný tvrdil, že nemá čas chatu zazimovat, vypustit vodu, ostříhat živý plot. Žalobkyně požádala o tyto služby cizí lidi a musela vše zaplatit. Stejná situace byla na podzim 2019. V roce 2020 žalovaný oznámil žalobkyni, že má v úmyslu chatu prodat a žádal ji, aby se vzdala věcného břemene, které bylo darovací smlouvou v její prospěch zřízeno, s čímž nesouhlasila. Od konce května 2021 chtěla být žalobkyně na chatě, starat se o rostliny, které na jaře vysadili, ale žalovaný žalobkyni na chatu neodvezl, nezprovoznil čerpadlo ve studni. Žalobkyně proto požádala o pomoc svoji nevlastní dceru ■■■■■, která ji několikrát na chatu dovezla a pomohla jí s tím, co bylo potřeba udělat. Žalovaný odvezl žalobkyni na chatu až ■■■ 2021, celý týden jí nezavola, nezajímal se o ni, když mu sama volala, řekl, že mu byl odebrán řidičský průkaz a že si žalobkyně musí poradit sama. Ta zůstala na chatě bez pomoci pět týdnů. V létě 2022 žalobkyně vůbec na chatě nebyla, neměla se tam jak dostat a žalovaný jí pomoc neposkytl. Žalovaný zanedbává opravy a údržbu chaty a tím vlastně znemožňuje žalobkyni využít v její prospěch zřízenou služebnost. Když žalobkyně zpočátku naléhala, aby na chatě provedl opravy, dělal žalovaný různé schválnosti – septik třeba opravil tak,

že žalobkyně do něj mohla spadnout a zranit se. Žalobkyně má svůj věk, sil ubývá, zdravotní stav se zhoršuje, sama nezvládne cestu z chaty na zastávku autobusu (půl hodiny lesem). Žalovaný se nestydí nechat ji bez pomoci. Žalovaný se k žalobkyni chová vulgárně, bezohledně a bezcitně. Odmítl odvézt ji k lékaři, nedošel s nemocnou kočkou k veterináři. Žalobkyně má dlouhodobě velké bolesti páteře, špatně chodí, trpí ztrátou rovnováhy, nic neunes, má cirhózu jater, CHOPN, zavodňuje se, má psychické problémy, nemůže ze zdravotních důvodů využívat MHD. Jejím praktickým lékařem je [REDAKCE] v [REDAKCE]. V září 2022 byla žalobkyně hospitalizována v nemocnici, odvezla ji sanitka, celou dobu pobytu ji nikdo v nemocnici nenavštívil. Žalovaný neprojevuje o žalobkyni žádný zájem, nemají spolu kontakt, nepošle jí přání k vánocům ani k narozeninám. Žalobkyně se v prosinci 2021 rozhodla žádat vrácení daru, obrátila se na advokáta [REDAKCE], který dne 6.1.2022 zaslal žalovanému dopis, žádal ho, aby dar vrátil a dostavil se podepsat prohlášení pro katastrální úřad. Žalovaný to odmítl.

3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Popřel, že by porušil a porušuje rodinné společenské normy i mravy a že žalobkyni ublížil tím, že ji měl dle jejího tvrzení uvést v omyl, když z ní měl předmět darování pod příslibem pomoci vylákat, ačkoliv měl mít v plánu tento prodat. Žalobkyně v žalobě konstruuje, že žalovanému předmět darování darovala na základě jeho slibu, že na chatu bude pravidelně jezdit, zajišťovat jí nákupy a jednou v měsíci ji zaveze na kontrolu jejího bytu do [REDAKCE]. Podle žalobkyně až do roku 2020 měl žalovaný žalobkyni vycházet v jejích požadavcích a nárocích vstřícně, když obrat měl nastat v roce 2020 poté, co měl údajně žalovaný sám iniciovat prodej předmětu darování a jednání s realitní kanceláří. V důsledku odmítnutí žalobkyně se žalovaný údajně přestal o chatu zajímat a přestal provádět opravy. Podle žalobkyně bylo záměrem žalovaného získat z prodeje chaty prostředky na dokončení jeho rozestavěného domu. Podle žalovaného s požadavkem prodeje vůči žalovanému přišla sama žalobkyně, přičemž nejprve žádala, aby jí byly prostředky z prodeje žalovaným vyplaceny, následně přišla s nápadem, že by se z těchto prostředků pořídila bytová jednotka, kterou by žalobkyně z titulu výkonu věcného břemene k ní zřízeného pronajímala a měla by tak z této měsíční příjem. Rovněž tak schůzku a prohlídku realitní makléřkou iniciovala sama žalobkyně. Prostředky z případného prodeje předmětu darování tak vůbec neměl obdržet žalovaný. Tvrzení žalobkyně o tom, že měly být tyto prostředky použity žalovaným na dokončení jeho rozestavěného domu, je zcela nesmyslné. Nadto rekonstrukce domu žalovaného v [REDAKCE] byla dokončena již v roce 2019 včetně kolaudace. Žalovaný osobně blíže poznal žalobkyni – svoji babičku z otcovy strany – až po tragické smrti svého otce – syna žalobkyně – v roce 2018. Do té doby byl obraz žalovaného o žalobkyni tvořen z velké části jen z doslechu ze své rodiny a dále z jednoho setkání v dětství, na které měl žalovaný nikoliv právě pozitivní vzpomínky. Ačkoliv se žalovaný o kontakt se svým otcem za jeho života několikrát snažil, ten bohužel kontakt se žalovaným vždy rázně odmítl. Poté, co se žalovaný o smrti otce dozvěděl, chtěl mu alespoň vypravit co nejdůstojnější pohřeb a alespoň touto cestou se tak s ním po jeho smrti potkat a rozloučit. V rámci organizace pohřbu žalovaný zjistil, že žije již pouze žalobkyně, kterou navštívil se svou matkou. Žalovanému bylo žalobkyně líto, měla třas v koleni, brečela a stále dokola opakovala, že žalovaný vypadá jako jeho otec. V té době ještě žalovaný v podstatě nic nevěděl o povaze žalobkyně, jakož ani o tom, co vedlo jeho otce k sebevraždě. Žalobkyně navrhla žalovanému, že by se mohli začít stýkat, on souhlasil. Žalobkyně na něho působila kladným dojmem, ze strany své rodiny, zvláště tety [REDAKCE], byl varován, že žalobkyně není dobrý člověk. Žalovaný se začal s žalobkyní stýkat častěji, pomáhal jí, občas jí něco v domácnosti opravil, nakoupil, pomohl s péčí o její kočky atd., přistupoval k ní stejně, jako ke své druhé babičce z matčiny strany, se kterou má žalovaný po celý život velmi vřelý vztah. Již po několika návštěvách žalobkyně nabídla žalovanému své relativně zánovní vozidlo [REDAKCE] s tím, že ho již sama nevyužije, žalovaného překvapila tato „štědrosť“, nicméně s díky odmítl, vlastnil starší vozidlo [REDAKCE] a dvě vozidla by nevyužil. Žalobkyně chtěla žalovanému ukázat svou hezkou chatu, udělali si tam výlet, žalobkyně viděla, že se žalovanému chata velmi líbila, nabídla mu, že mu ji daruje, pokud o to bude mít zájem. Takřka bezprostředně na to, co žalovaný

žalobkyni sdělil, že by souhlasil, žalobkyně obratem sama zajistila notáře a oznámila žalovanému, že na něj chatu tedy převede. V té době žalovaný subjektivně vnímal vztah s žalobkyní jako velmi dobrý a celkově byl velmi rád za to, že má i druhou babičku, o níž si toho času myslel, že ho má upřímně ráda a cítil se šťastný, „štědrost“ žalobkyně vykládal jako její snahu kompenzovat to, že mezi nimi nedocházelo po 27 let jeho života ke vzájemnému kontaktu, dnes je už přesvědčen, že žalobkyně se snažila takto získat nad žalovaným kontrolu a vyvolat v něm pocit bezbřehé závazanosti, s nímž má být zjevně spojeno absolutní podřízení se jejím názorům, pokynům a požadavkům. Žalovaný se hned od darování začal o chatu pravidelně, řádně a dle svého nejlepšího vědomí a svědomí starat, prováděl pravidelně nejenom běžnou údržbu jako úklid, sekání trávy (jednou za 1-3 týdny), údržbu živého plotu (vždy na jaře a podzim každého roku), mytí oken, rytí a odplevelování záhonů, vynášení popela a čištění kamen, štípání a následné uskladnění dřeva atd., ale i mimořádné, často časově či finančně nákladné opravy. V rámci nich žalovaný například opravil roh fasády a překladu v přední části chaty, natřel celou chatu novou vrstvou barvy, vyrobil novou ceduli s číslem evidenčním chaty, natřel bránu v oplocení chaty novou vrstvou barvy, natřel celou střechu chaty novou vrstvou barvy, zhotovil nové zábradlí s betonovým základem a natřel ho barvou, zprovoznil čerpání vody z vrtu (položení nových trubek, skryté uložení čerpadla aj.), vyčistil skruže s hlavním uzávěrem vody, opravil poklop a desky septiku (dobetonoval uhnílé nosné profily i za použití výztuží ze sklených sítí), opravil branku za chatou (přivaření utržené výztuže pro zámek), vybetonoval přepážku vedle garáže (k zabránění odhrnování zeminy směrem ke garáži), zhotovil síť pro zamezení vstupu koček do podkrovní, opravil uvolněná vrata do garáže, opravil uvolněné skříně v kuchyni, opravil obnažený překlad nad dveřmi a nad oknem v koupelně. Žalobkyně vyžadovala, aby vše, co žalovaný dělal, bylo prováděno přesně dle jejích představ. Pokud tak např. žalovaný posekal trávu na délku, která se žalobkyni nezdála, okamžitě mu žalobkyně dala najevo, že to udělal špatně, neboť tráva musí být posekaná jinak (v tomto případě se žalobkyně odkazovala na informace, které slyšela v televizním pořadu) apod. Netrvalo dlouho a žalobkyně začala žalovanému sdělovat, že by se jí měl více věnovat, že na chatu málo jezdí a že by jí měl věnovat více času. Ať však žalovaný dělal cokoli a snažil se jakkoli, vše bylo špatně. Již v roce 2019 žalovaný musel utlumit v podstatě veškeré do té doby udržované kontakty se svojí rodinou a přáteli, neboť žalobkyně stále stupňovala své požadavky na servis o ni, který žalovanému vzal v podstatě veškerý volný čas, a dále žalovanému opakovaně sdělovala, jak jsou jeho rodina a přátelé špatní lidé, a zakazovala mu se s nimi stýkat. Kontakt s rodinou tak žalobkyně žalovanému zakazovala např. slovy cit. „do toho vosího hnízda nepolezeš“. Již v roce 2019 také žalovaný začal opakovaně slyšet ze strany žalobkyně, že je cit. „debil“, „duševní mrzák“, „pitomec“ či „hajzl“ a že na žalobkyni „sere“ a že ta si chatu „vezme zpátky“. Na jaře 2021 pak žalobkyně, když spolu se žalovaným sázeli na chatě brambory a žalobkyně měla vůči postupu žalovaného znovu vulgární výhrady, na dotaz žalovaného, zda jeho tátovi také dávala takovouto „sodu“, hrdě odpověděla cit.: „Dávala. A ještě větší.“. V létě 2021 pak při jedné z cest autem, kdy žalovaný vzal žalobkyni do [REDAKCE] a žalobkyně se k němu znovu velmi „kriticky“ vyjadřovala, na dotaz žalovaného, jestli by si tedy taky neměl raději vzít život jako jeho táta, žalobkyně odpověděla cit. „Ono by se toho tolik nestalo.“. Tento moment byl z pohledu žalovaného zlomový ve vztahu mezi ním a žalobkyní. Tímto momentem žalovaný procítl a jeho vnitřní vztah k žalobkyni ochladl. Postupně došlo i k utlumení času tráveného společně vč. společných výletů, na které žalovaný žalobkyni často bral, byť ještě několik společných výletů i po tomto momentu s žalobkyní absolvoval, jmenovitě např. výlet do [REDAKCE], [REDAKCE], [REDAKCE]. V té době již měl žalovaný výrazné problémy se spánkem, byl velmi často nemocný, nesoustředěný, neustále unavený a jeho psychická nálada byla převážně depresivní. V důsledku tohoto stavu vzešlého z téměř tří let trvajícího působení žalobkyně na žalovaného byl žalovaný nakonec nucen v září 2021 vyhledat pomoc psychiatra. Ten pak žalovanému nepřímou doporučil, aby kontakt s žalobkyní omezil. Není pravdou, že by to byl žalovaný, kdo byl na žalobkyni hrubý, vulgární či sprostý, když takto naopak jednala vůči žalovanému žalobkyně. Žalovaný údržbu a veškeré opravy chaty provádí

od počátku až do dnes v nezměněném rozsahu, celkově chatu udržuje v řádném stavu. I z nepravdivých tvrzení žalobkyně však plyne, že tvrzené jednání, kterým měl žalovaný žalobkyni ublížit, mělo dle žalobkyně spočívat v údajném uvedení v omyl. Žalobkyní tvrzený záměr žalovaného prodat chatu, jenž měl být žalovaným zastřen, žalovanému podle žalobkyně v roce 2020 nevyšel, v důsledku čehož se měl žalovaný o chatu přestat zajímat. Z těchto žalobních tvrzení plyne, že žalobkyně by se musela o tvrzeném ublížení dozvědět již v roce 2020, kdy se údajně mělo chování žalovaného změnit a měl se přestat o chatu zajímat. Proto žalovaný nad rámec namítané nepravdivosti těchto tvrzení ryze z procesní opatrnosti namítl ve smyslu § 2075 odst. 2 občanského zákoníku též opožděné odvolání daru. Kategoricky pak brojí proti tvrzení, že by žalobkyni kdy jakkoliv ublížil, byť i způsobem zjevného porušení dobrých mravů. Takové hodnocení je v naprosto absolutním rozporu s realitou.

4. Při prvním jednání okresního soudu žalobkyně upřesnila, že za zásadní nevděk považuje chování žalovaného v létě 2021, kdy musela nuceně pobývat na chatě, kam ji žalovaný odvezl a nechal ji tam bez pomoci pět týdnů, kdy se o sebe musela postarat výlučně sama při jejím špatném zdravotním stavu a bez možnosti zásobování, kdy k nejbližšímu obchodu je to půl hodiny cesty lesem. Žalobkyně se ani nemohla dovolat pomoci, protože má kartu na dobíjení a aby mohla kredit do mobilního telefonu dobít, musela by se dostat někde na poštu, což pro ni bylo rovněž obtížné. Žalobkyni pomohla až nevlastní dcera [REDACTED]. Advokát [REDACTED] v lednu 2022 sepsal odvolání daru a žádal žalovaného o součinnost k vrácení daru, žalovaný to odmítl, a proto byla podána žaloba. Žalobkyně řádně ve lhůtě dar odvolala.
5. Žalovaný oněch pět týdnů žalobkyně v létě 2021 na chatě bez pomoci považuje ryze účelové tvrzení vzhledem k tomu, že žalobkyně znala psychický a fyzický stav žalovaného v té době, kdy mu byl v důsledku tohoto stavu zadržen řidičský průkaz a on tak neměl možnost žalobkyni vozit na chatu, ale přesto ji navštěvoval na kole, zajišťoval, co potřebovala, kontaktoval ji i telefonicky, kdy jí volal vždy na její prozvonění ze svého mobilního telefonu, bylo to tak i v létě 2021. Teprve poté, co žalobkyně neustále haněla žalovaného, že za nic nestojí a dokonce mu řekla, že by se tak moc nestalo, kdyby si vzal život jako jeho otec, tak došlo ke změně vztahu žalovaného k žalobkyni, období popisované žalobkyní následovalo právě až po těchto momentech. Pak začal žalovaný žalobkyni poskytovat jen to nezbytné a potřebné, už vztah nebyl založen na rovině přívětivosti. Žalovaný se o chatu i nadále stará, provádí její údržbu na své náklady. Tvrzení žalobkyně, že na podzim 2018 chatu nezazímoval, není pravda, skutečně žalobkyně jednou nebo dvakrát nechala provést tyto práce, ale to bylo z jejího rozhodnutí, aniž by na to předem žalovaného upozornila. Žalobkyně převedla na žalovaného chatu, aby si jej zavázala a mohla na něj vznášet své bezbřehé požadavky. Žalovaný převzal doporučený dopis od [REDACTED], neobsahoval pravdivé skutečnosti.
6. Ohledně naléhavého právního zájmu na žalovaném určení žalobkyně doplnila, že učinila odvolání daru, přesto vše v katastru nemovitostí je jako vlastník předmětných nemovitostí zapsán žalovaný a bez určení vlastnictví soudem ke změně stavu zápisu v katastru nemovitostí nemůže dojít.
7. K výzvě okresního soudu podle § 118a občanského soudního řádu žalobkyně v podstatě opakovala svá předchozí tvrzení. Kvůli covidovým opatřením nebylo možné do dubna 2021 cestovat mezi okresy, od května 2021 chtěla být žalobkyně na chatě, ale žalovaný žalobkyni na chatu neodvezl, nezprovoznil ani čerpadlo ve studni. V květnu žalovaný vezl žalobkyni pouze dvakrát „na otočku“, odmítl ji odvézt [REDACTED] a [REDACTED] 2021, stejně jako [REDACTED] 2021, od [REDACTED] 2021 byl na dovolené. Dne [REDACTED] 2021 slíbil žalobkyni odvézt na chatu, měl ji vyzvednout v 10 hod, ale nechal ji čekat do 14.30 hod, opět jeli pouze na otočku. Žalobkyně nemohla na chatě zůstat, protože neměla s sebou kočky a chata nebyla připravená – před pobytem je třeba zprovoznit různá zařízení, uklidit. Dne [REDACTED] 2021 žalovaný žalobkyni na chatu odvezl, sekal trávu, spěchal zpět, hrozil žalobkyni, že pokud si nepospíší, tak ji tam nechá. Dělal různé schválnosti, např. granule proti slimákům nasypal přímo na jahody, zničil maliny. Následně jezdil na chatu sám s tím, že tam žalobkyni nepotřebuje, jeho chování k ní se stále zhoršovalo. Dne [REDACTED] 2021

žalobkyni na chatu odvezl, zůstala tam sama, celý týden se jí neozval. Žalobkyně neměla dostatečné zásoby jídla, nemohla si dobít kredit v telefonu a přivolat si pomoc. Dne [REDACTED] žalovanému zavolala, dozvěděla se, že přišel o řidičský průkaz a že se musí o vše postarat sama. Zachránila ji nevlastní dcera [REDACTED], která za ní přijela, dovezla ji na nákup i na kontrolu do bytu žalobkyně v [REDACTED], kde zjistila, že v bytě a na terase žalovaný po dobu její nepřítomnosti nezaléval květiny, ačkoliv měl klíče od bytu a slíbil se o květiny postarat. V září 2021 přijel žalovaný na chatu na elektrokole, sekal trávu, ačkoliv již byla posekaná, protože žalobkyně zaplatila zahradníka. S žalobkyní nechtěl mluvit, pokud ano, byl sprostý, vulgární, vyčítal jí různé věci z minulosti, urážel ji. Požádala ho, aby radši odjel. Z chaty odvezla žalobkyni její nevlastní dcera na konci září 2021, žalobkyně musela počkat na firmu, která vyváží septik, teprve poté mohla odjet. V létě 2022 žalobkyně na chatě nebyla, žalovaný nezprovoznil čerpadlo na vodu, pokud ho žádala o odvoz na chatu, byl na ni do telefonu strohý, neurvalý, nevyhověl jí. Situace a chování žalovaného žalobkyni stresuje, dohání k slzám, zhoršil se jí zdravotní stav a psychické zdraví. Žalobkyně nemůže nosit nákup, cestovat hromadnou dopravou, neujde ani krátkou vzdálenost. Žalovaný neodvezl žalobkyni ani k lékaři, zubaři, nakonec jela taxíkem. Nepomůže jí dopravit kočky k veterináři. Dostala se i do finančních nesnází, když vše na chatě musí zaplatit, najímá si na údržbu a opravy cizí lidi. Za žalovaného na chatě platila v srpnu 2021 částku 1000 Kč za kontrolu spalinových cest, v září 2021 částku 1460 Kč za odvoz a likvidaci odpadních vod, 5 000 Kč za zahradnické práce, 2 128 Kč za pojištění chaty od října 2021 do října 2022, částku 6 153,42 Kč za elektřinu od července 2021 do května 2022. Žalovaný zanedbává opravy a údržbu chaty a tím prakticky znemožňuje žalobkyni využít v její prospěch zřízenou služebnost, což dokazuje v dřívějších podáních zmíněná „oprava“ septiku. Postoj žalovaného k žalobkyni je chováním v rozporu s dobrými mravy.

8. Žalovaný v koncentrační lhůtě sdělil, že ani byt i jen v jediném případě žalovaný neodmítl žalobkyni na její požádání poskytnout pomoc, nikdy ji neodmítl odvést k lékaři či dojít s nemocnou kočkou k veterináři, na prozvonění žalobkyni jí vždy volal zpátky, jak mu to situace v práci umožnila. Po ochlazení vzájemných vztahů již žalobkyně žalovaného prozváněla zcela sporadicky, přesto však žalovaný po těchto událostech vždy žalobkyni volal zpět. Žalovaný vůči žalobkyni nikdy neprohlášoval, že ji kdykoliv žalobkyni na chatu doveze a postará se o ni ve stáří, žalovaný tak často výlučně na své náklady a ze své vlastní vůle činil, než došlo k ochladnutí vztahů mezi účastníky. Pokud by se přitom žalobkyně nezačala k žalovanému chovat tak, jak se k němu chovala, považoval by žalovaný za přirozené, že jí dle svých aktuálních možností a schopností bude pomáhat i v budoucnu. Pro žalobkyni byla však jakákoliv pomoc poskytovaná žalovaným vždy málo a žalovaného za vše, co dělal, vždy jen kritizovala, jak již žalovaný popisoval ve vyjádření a při svém výsledku. I v době, kdy žalovaný nedisponoval po [REDACTED] 2021 řidičským průkazem, za žalovanou na chatu jezdil alespoň na elektrokole, což potvrdila i ve výpovědi. Žalobkyně se však na něj v této době neobracela se žádostmi o pomoc a odmítla i návrh žalovaného, že by jí zajistil odvoz autem ze strany kamaráda. Z důvodu častého a dlouhotrvajícího sezení na kole ([REDACTED] – [REDACTED] – [REDACTED] = 60 km) došlo u žalovaného dne [REDACTED] 2021 ke vzniku anální trhlíny, pro níž bylo dojíždění na chatu ještě náročnější. I poté, co žalobkyně v září 2021 zakázala žalovanému za ní na chatu jezdit, jak ve výsledku přiznala, se žalovaný snažil provádět údržbu, opravy a další práce na chatě v době, kdy zde žalobkyně nebyla. Pokud žalobkyně po ochladnutí vzájemných vztahů žalovanému volala, víceméně pouze naléhala na vrácení chaty, vyhrožovala a nadávala žalovanému, že nemá na chatě co dělat a (v logickém rozporu s tím) úkolovala žalovaného, že musí na chatě všechno zařizovat, udržovat vše funkční, poklízet jí, tedy v podstatě jí sloužit, neboť ona má právo chatu užívat, což potvrzuje například [REDACTED] 2022 v 18:22 poslaná hlasová zpráva. Žalovaný nesměl řídit motorová vozidla od zadržení řidičského oprávnění [REDACTED] 2021 až do [REDACTED] 2022. Žalovaný navrhl výslech svědka [REDACTED], bezprostředního souseda na [REDACTED], a výslech své matky [REDACTED] a svého blízkého přítele [REDACTED]. Žalovaný vypravil na své náklady svému otci pohřeb, což prokazuje jeho objednávka pohřbu u Služeb města [REDACTED] a.s. Fotografie a videozáznam

žalovaného pak prokazují i stav, v němž žalovaný chatu udržoval a udržuje, provádí opravy chaty. Ačkoliv je dle článku čtvrtého darovací smlouvy povinností žalobkyně nést náklady na osvětlení chaty, její otop, dodávky plynu, elektrické energie, vody a jiné běžné provozní výdaje, žalobkyně tyto své povinnosti řádně neplní. Od [REDAKCE] 2021 žalovaný hradí náklady na vodu a od [REDAKCE] 2022 náklady na elektrickou energii, kterou žalobkyně přestala hradit.

9. Na základě provedení dokazování okresní soud po skutkové stránce uzavřel následovně.
10. Žalobkyně 11.7.2018 darovala žalovanému předmětné nemovitosti, kdy žalovaný jako povinný ze služebnosti zřídil ve prospěch žalobkyně jako dárkyně a oprávněné ze služebnosti služebnost bezplatného a doživotního práva užívání předmětných nemovitostí. Žalobkyně má právo výlučně užívat celý pozemek a celou stavbu, a to i k bydlení, má právo výlučně užívat a požívat veškeré součásti a příslušenství pozemkové parcely č. [REDAKCE] a má tak právo vyloučit z užívání a požívání všech těchto nemovitostí jakékoliv třetí osoby. Služebnost zahrnuje vše, co je nutné k jejímu výkonu a zahrnuje veškerá práva, která patří k bydlení a k užívání věci a volného pohybu po pozemcích a ve stavbách. Služebnost postihuje vlastníky věci jako věcné právo tak, že musí ve prospěch dárkyně jako oprávněné ze služebnosti trpět její právo a zdržet se jakéhokoliv jednání, které by právo dárkyně jakkoliv zkracovalo. Vlastník věci – žalovaný nese všechny její závady, musí věc udržovat v dobrém stavu. Náklad na zachování a opravy věci, která je pro služebnost určena, ponese vlastník nemovitostí – žalovaný. Dárkyně však ponese, v rozsahu jakém bude užívat nemovitosti, náklady na osvětlení, otop, dodávku plynu, elektrické energie, vody a jiné běžné provozní výdaje.
11. Výzvou z 6.1.2022 žalobkyně vyzvala žalovaného k vrácení daru pro nevděk. Žalobkyně odvolala svůj dar a vyzvala ho, aby do pěti dnů kontaktoval advokáta k domluvení termínu podpisu prohlášení pro zápis do katastru nemovitostí ohledně odvolání daru pro nevděk. Žalovaný považoval tvrzené skutečnosti za nepravdivé. Žalobkyně odvolala dar, přesto je v katastru nemovitostí jako vlastník předmětných nemovitostí zapsán žalovaný, a proto podala žalobu. Jako důvod pro odvolání daru žalobkyně uvedla nevděk, kdy projev nevědku žalobkyně spatřovala v tom, že od dubna 2021 jí žalovaný ztěžuje pobyt na chatě, přestože si žalobkyně výslovně nepřála, aby žalovaný na chatu jezdil, přesto tak činil, chatu užíval na různé oslavy s kamarády, došlo ke zničení výsadby jahod, žalovaný vůbec neprováděl údržbu chaty, měl zájem chatu prodat a v té souvislosti žalobkyni požádal o uzavření dohody o zániku věcného břemene, ač před darováním tvrdil, že bude žalobkyni na chatu vozit a se vším pomáhat, její žádosti o odvoz nikdy nevyslyší, v roce 2021 ji odvezl pouze jednou s tím, že jindy nemá čas a žalobkyně tak nemá možnost využívat svá práva z věcného břemene.
12. Tvrzení žalobkyně, že jí od dubna 2021 žalovaný ztěžoval pobyt na chatě, je třeba uvést do širších souvislostí. Od začátku března 2021 byl omezen pohyb občanů mezi okresy v rámci proticovidových epidemických opatření, zákaz trval téměř do dubna 2021. Sama žalobkyně tvrdila, že chtěla být na chatě od května 2021, byla tam však se žalovaným jen dvakrát na otočku a ani [REDAKCE] 2021 tam nemohla zůstat, když neměla s sebou kočky a chata nebyla připravená. V květnu a červnu 2021 stále připravovali chatu k nastěhování žalobkyně. Dne [REDAKCE] 2021 jeli rovněž na otočku a [REDAKCE] 2021 tam žalovaný žalobkyni nechal, pak mu žalobkyně volala [REDAKCE] 2021, co potřebuje koupit a dozvěděla se, že přišel o řidičský průkaz. Žalobkyně tvrdila, že ji zachránila dcera manžela [REDAKCE], která jí dovezla nákup a na kontrolu bytu v [REDAKCE], kde žalovaný neزالéval květiny. Sama [REDAKCE] popsala, že za žalobkyni jeli na návštěvu, když přijeli z dovolené, že chtěla něco přivést, vyplet na záhoně, ale hlavně šlo o tu návštěvu. Oba účastníci a [REDAKCE] se setkali na chatě na podzim 2021, kdy po žalovaném chtěla žalobkyně klíče od chaty, což odmítl. Žalovaný žalobkyni tehdy řekl, že ho jenom úkoluje a že kvůli ní skončil na psychiatrii, tehdy mu také žalobkyně řekla, že si nepřeje, aby na chatu jezdil, to popsal i žalovaný ve své výpovědi. Bylo prokázáno tvrzení žalobkyně, že přestože si výslovně nepřála, aby žalovaný na chatu jezdil, přesto tam jezdil. To popsal i svědek [REDAKCE], soused, který tam viděl v létě 2021 asi dvakrát nebo třikrát i [REDAKCE]. Podle něj se poslední dva roky

o chatu stará žalovaný, což ve své výpovědi potvrdila i svědkyně [REDAKCE]. Žalovaný tam jezdil pravidelně, než se mu rozbilo auto, jak svědkovi říkal v létě 2021, pak ho tam neviděl a nebyla tam ani žalobkyně, neměla se tam jak dostat. Do té doby tam jezdil žalovaný pravidelně o víkendech, vozil žalobkyni potraviny, jinak by tam nemohla přežít. Tvzení, že chatu žalovaný užíval na různé oslavy s kamarády, nebylo prokázáno, stejně jako nebyl tvrzen žádný rozpor takového případného počínání s ujednáními účastníků. Prokázáno nebylo ani tvrzené zničení výsadby jahod ani žalobkyní tvrzené neprovádění údržby chaty žalovaným. Naopak svědek [REDAKCE] vypověděl, že je chata udržovaná, to potvrdila i svědkyně [REDAKCE], rovněž fotografie chaty vypovídají o provádění její údržby. Žalobkyni se nepodařilo prokázat ani její tvrzení o tom, že žalovaný projevil nevděk tím, že chtěl chatu prodat. Zde přizvaná svědkyně [REDAKCE] nepamatovala nic bližšího vyjma toho, že je pozvala žalobkyně. Každý z účastníků pak líčil otázku uvažovaného prodeje chaty diametrálně odlišně, zůstalo tedy u protichůdných tvrzení, kdy ani jedno nebylo podpořeno takovými důkazy, aby bylo možno jej považovat za prokázané.

13. Žalobkyně se svému lékaři při kontrole v říjnu 2022 jevila přiměřeně soběstačná, na pravidelně doporučené kontroly k odborníkům nechodí, hospitalizována byla pouze pro [REDAKCE] v říjnu 2022. Zdravotní stav žalobkyně popisovala svědkyně [REDAKCE], která mimo jiné uváděla, jak vozí žalobkyni k lékařům a do nemocnice. Že se žalobkyně zadýchává, popisoval jak žalovaný, tak [REDAKCE] a i sama žalobkyně. Žalobkyni vozí [REDAKCE] balenou vodu, pro pokřivené prsty to žalobkyně sama ani s vozíčkem nezvládá, zajišťuje jí i návštěvu jiných obchodních domů k nákupu mimo [REDAKCE], kam si dojde žalobkyně sama, žalobkyně je schopna cestování hromadnou dopravou, na [REDAKCE] být sama nemůže.
14. Ve světle stávající judikatury je významné zjišťování nejenom chování obdarovaného k dárci ale i dárce k obdarovanému a nelze pro účely vrácení daru izolovaně posuzovat pouze prvně uvedené. Z výpovědi svědka [REDAKCE], souseda na [REDAKCE], bylo zjištěno, že když přestal na chatu vozit žalobkyni manžel [REDAKCE] (v lednu 2018 požádáno o ústavní péči), začal se tam objevovat žalovaný, první rok to mezi účastníky bylo v pořádku, další rok nastala změna a žalobkyně na žalovaného už při jeho příjezdu začala křičet, stále mu něco vyčítala, vyloženě ho tepala, tak šel žalovaný radši sekat s nasazenými sluchátky. První rok tam i poseděli, pobavili se a žalovaný pak odjel, druhý rok už cítil agresi ze strany žalobkyně vůči žalovanému, takže když udělal, co je třeba, odjel. Že měla žalobkyně vůči žalovanému výhrady, potvrdila žalobkyně sama ve své výpovědi, kdy uváděla, že nebyl šikovný, například popisovala, jak zašlapoval krtince ve značkových botách a mohl si vyvrtnout kotník, měla za to, že kárku rozbil, aby nemusel dělat o dříví, popisovala, jak rozbil sekačku, když posekal větve, protože byl líný je sbírat, jak křivě stříhal plot, až se jí lidé smáli. Žalobkyně nasazovala i proti matce žalovaného, když uváděla, že od dubna 2021 neměl čas ji dovézt na chatu, protože jezdil s maminkou na výlety. Žalovanému kladla za vinu i ztrátu řidičského průkazu, což považovala za „nějak moc náhod najednou“. Z tohoto pohledu pak vyznívají vcelku uvěřitelně výpověď svědka [REDAKCE], že se žalovaný stal po roce 2020 z kontaktu se žalobkyní vystresovanější, výpověď matky žalovaného [REDAKCE], že se vztah žalobkyně a žalovaného po roce nebo dvou zhoršil, kdy žalovaný začal mít psychické problémy a svědkyně ho viděla se vždy rozklepat na společné dovolené z telefonátu žalobkyně. Tomu pak odpovídala i zpráva psychiatra. Konečně pak lze určité shodné skutečnosti nalézt i ve výpovědích žalobkyně a žalovaného, kdy oba uváděli, že jejich kontakt byl velmi častý a postupně se v roce 2021 omezil, když mezi nimi docházelo k neshodám. Soud se zabýval i námitkou žalobkyně, že ji nemá soused [REDAKCE] rád, protože ji nezdraví, když ostříhala živý plot, který mezi nimi byl a poskytoval jeho rodině soukromí v těsné chatové zástavbě. Podle žalobkyně je výpověď tohoto svědka zainteresovaná. Okresní soud posuzoval všechny provedené důkazy samostatně i v komplexu, nikoli tedy výlučně osamoceně, a rovněž svědek [REDAKCE] se sám jasně vyjádřil ke svému vztahu k žalobkyni, kdy mu vadilo, jak se chovala ke svému manželovi [REDAKCE], kterého měl v oblibě a litoval ho. Soud nemá za to, že by šlo ze strany svědka [REDAKCE] o snahu poškodit žalobkyni jakousi mstou, byť ji svědek nemá rád. I z dalších

provedených důkazů, jak již soud shora popsal, vyplývá, že měla žalobkyně výhrady proti žalovanému, byla to žalobkyně sama, kdo popsal ve své výpovědi poměrně barvitě své výhrady vůči žalovanému, což s výpovědí svědka [REDACTED] koreluje. Vztah žalobkyně k žalovanému poměrně výstižně charakterizuje i hlasová zpráva, kterou žalobkyně sama pro žalovaného nahrála.

15. Okresní soud na daný případ vztáhl ust. § 2072 a násl. občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. (o.z.). Podle § 2072 o.z. věty první ublížil-li obdarovaný dárci úmyslně nebo z hrubé nedbalosti tak, že zjevně porušil dobré mravy, může dárce, neprominul-li to obdarovanému, od darovací smlouvy pro jeho nevděk odstoupit. Dále ust. § 2075 o.z. může dárce dar pro nevděk odvolat do jednoho roku ode dne, co obdarovaný dárci ublížil, ale dozví-li se o tom dárce později, do jednoho roku ode dne, kdy získal vědomost o důvodu pro odvolání daru. Je-li dar odvolán později a namítne-li obdarovaný opožděné odvolání daru, soud k odvolání nepřihlédne.
16. Okresní soud vyložil, že jako zjevný nevděk nelze kvalifikovat takové (jakkoli závadné) chování obdarovaného, které bylo výsledkem vzájemných neshod s dárce, tj. když by se na jejich vzniku či eskalaci podílel dárce sám (viz rozhodnutí NS ČR sp. zn. 33 Odo 98/2006). Darováním nevzniká obdarovanému reciproční závazková povinnost doživotního vděku vůči dárce, tj. že by darování v sobě vlastně neslo již zřetelné prvky synallagmatu. Takový přístup by popíral samu podstatu darování. S ohledem na možnost ujednání podmínek, doložek a příkazů při darovacím projevu a také se zřetelem k principu privátní autonomie je třeba i nadále dovozovat, že nad rámec zákonem kvalifikovaných revokačních důvodů (nouze dárce a nevděk obdarovaného) je nutno připustit ujednání stran, kterým bude vymezen i jiný předpoklad, při jehož naplnění nebo naopak nesplnění bude možno darování zrušit a chtít z toho důvodu dar zpět (např. pro nesplnění příkazu, který dárce obdarovanému uložil, pro naplnění rezolutivní podmínky darovací smlouvy atp.). V daném případě má žalobkyně podle darovací smlouvy právo výlučně užívat celý pozemek a celou stavbu, součásti a příslušenství pozemkové parcely č. [REDACTED] a to i k bydlení a má tak právo vyloučit z užívání a požívání všech těchto nemovitostí jakékoliv třetí osoby. Obdarovaný jako vlastník musí trpět její právo a zdržet se jakéhokoliv jednání, které by právo dárkyně jakkoliv zkracovalo. Žalovaný nese všechny její závady, musí věc udržovat v dobrém stavu, nese náklad na zachování a opravy věci. Dárkyně nese v rozsahu svého užívání náklady na osvětlení, otop, dodávku plynu, elektrické energie, vody a jiné běžné provozní výdaje. Ve smlouvě okresní soud žádnou rozvazovací podmínku neshledal.
17. Zákonem kvalifikované nevděčné chování obdarovaného musí - aby se stalo zákonným důvodem pro revokaci - naplnit tři předpoklady: 1) ubližuje dárce (eventuálně osobě dárce blízké - srov. § 2072 odst. 2) úmyslně nebo z hrubé nedbalosti, 2) zjevně tím porušuje dobré mravy a 3) dárce toto chování obdarovanému nepromine. Při hodnocení prvního předpokladu je třeba hodnotit i to, že ne každé úmyslné jednání, které je způsobilé ublížit dárce, musí vést k vrácení daru. Jde o případy, kdy je takové jednání vyprovokováno samotným dárce, např. hrubou urážkou. Druhý předpoklad je splněn jen tehdy, pokud čin obdarovaného zjevně porušil dobré mravy. Zjevnost více než na charakter samotného protiprávního skutku ukazuje na jeho průkaznost (intenzita, s jakou se jeví dárce a dalším dotčeným osobám), musí jít tedy o čin, jehož amoralita je očividná a netřeba ji dále a hlouběji jakkoli dokazovat. Korektiv dobrých mravů, který zákon sám blíže nevymezuje, musí být posuzován v souladu s vývojem společnosti a zejména z hlediska konkrétního případu také právě v daném čase, na daném místě a ve vzájemném jednání účastníků právního vztahu (viz rozhodnutí Ústavního soudu ČR sp. zn. II. ÚS 249/97). Vedle jediného zjevně nemravného (hrubého) jednání lze hrubé porušení dobrých mravů spatřovat i v opakovaném "prostém" (tj. nikoli kvalifikovaném) porušování dobrých mravů, jsou-li splněny tři předpoklady, jejichž kvalitativní i kvantitativní stránku blíže ozřejmuje: 1) předně, jsou-li tato méně intenzivní porušování důsledkem hlubokého narušení vztahu mezi dárce a obdarovaným (hledisko mezilidských vztahů), 2) došlo-li k minimálně třem případům takového závadného jednání a 3) je-li mezi těmito amorálními skutky určitá časová

spojitost (hledisko časové - srov. rozh. NS 33 Cdo 3012/2009). Pouhé subjektivní přesvědčení dárce o tom, že obdarovaný se vůči němu, případně vůči jemu blízké osobě, zachoval nevďěčně (tj. vnímá skutek obdarovaného jako ublížení), samo o sobě k revokaci nepostačí; závěr o patřičnosti revokace je nutno objektivizovat zmiňovaným testem dobrých mravů. K prominutí závadného jednání dárkyni v daném případě jednoznačně nedošlo.

18. Skutky, které vymezila žalobkyně v právním jednání odvolání daru pro nevďek ze dne 6.1.2022, dílem nebyly vůbec prokázány a dílem nejsou způsobilé naplnit zákonem vyžadovanou intenzitu zjevného úmyslného či hrubě nedbalostního jednání (ublížení) v rozporu s dobrými mravy, jak vyžaduje pro revokaci daru ust. § 2072 odst. 1 občanského zákoníku. Soud provádí objektivní zjištění z provedených důkazů ke skutečnostem, které byly dle žalobkyně důvodem pro vznesený požadavek na vrácení daru (písemná výzva k vrácení daru), hodnotit musí pouze jednání žalovaného po darování, respektive od 6.1.2021 do doby výzvy k vrácení daru, resp. v daném případě zejména do doby, kdy žalobkyně žalovanému sama zakázala jezdit na chatu v září 2021. Soud totiž musí hodnotit i to, zda nešlo o reakci žalovaného na chování žalobkyně, které by bylo rovněž možno podřadit pod výraz „nemravné“, kdy v daném případě lze pochopit určité ochladnutí vztahu ze strany žalovaného vůči žalobkyni vzhledem k jejímu chování vůči žalovanému. Žalobkyní uplatňované důvody v jejím odvolání daru ze 6.1.2022 nejsou relevantními důvody pro odvolání daru – k tomu srov. např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21.2.2007, č. j. 23 Co 502/2006-138 – cit. „Skutečnosti, že se žalovaný nechoval podle jejích představ, projevoval menší vděčnost než očekávala, nejsou relevantní důvody pro vrácení daru.“ či rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21.6.2012, sp. zn. 33 Cdo 903/2011.
19. Protože okresní soud dospěl k závěru, že prokázané jednání žalovaného nemělo objektivně povahu kvalifikovaného ublížení žalobkyni, jak jej má na mysli § 2072 o.z., opakovaně v průběhu řízení vyzýval žalobkyni k doplnění tvrzení ohledně úmyslného ublížení či ublížení z hrubé nedbalosti při zjevném porušení dobrých mravů ze strany žalovaného vůči žalobkyni a k prokázání takových doplněných tvrzení, kdy žalobkyně byla poučována o následcích nevyhovění této výzvě, přičemž následně byla seznamována i s předběžným právním názorem soudu, že na základě stávajícího stavu řízení nelze žalobě vyhovět pro neunesení břemene tvrzení a břemene důkazního. V této souvislosti jí byla dána lhůta k reakci na tento názor soudu. Přes tyto použité procesní instituty žalobkyně svou povinnost tvrdit a prokazovat neunesla. Proto žalobě nemohl vyhovět.
20. Protože byla žalobkyní ustanovena právní zástupkyně z moci úřední, okresní soud rozhodl o jejích nákladech (výrok II. rozsudku), protože však žalobkyně nebyla úspěšná a byla osvobozena od placení soudních poplatků, uhradí náklady zastoupení ustanovené advokátce JUDr. Janě Staňkové stát. Zástupkyně vyúčtovala odměnu za deset úkonů právní pomoci po 3 100 Kč (převzetí a příprava s poradou, doplnění žaloby, jednání v rozsahu tří úkonů, jednání v rozsahu dvou úkonů a jedno jednání v rozsahu jednoho úkonu, dvě vyjádření k výzvám podle § 118a občanského soudního řádu), deset paušálů po 300 Kč, 21 % DPH a 130 Kč na pořízení výpisu z katastru nemovitostí. Soud shledal vyúčtování řádným a náklady ve výši 41 270 Kč ustanovené zástupkyni přiznal. Zároveň však pro neúspěch žalobkyně rozhodl o tom, že se České republice nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení (výrok IV. rozsudku).
21. Pro plný úspěch žalovaného mu vznikl nárok na náhradu nákladů řízení vůči žalobkyni, proto jí okresní soud uložil povinnost k náhradě nákladů řízení podle § 142 odst. 1 o.s.ř. Jedná se o odměnu za zastoupení ve věci advokátem stanovené podle advokátního tarifu za 12,5 hlavního úkonu právní pomoci 3 100 Kč, 13 x režijní paušál po 300 Kč (příprava a převzetí zastoupení, vyjádření k žalobě, jednání přesahující každé čtyři hodiny, porada s klientem, podání ke koncentrační výzvě, jednání přesahující dvě hodiny, porada s klientem, vyjádření k vyjádření žalobkyně, jednání a vyhlášení rozsudku), osm náhrad za promeškaný čas po 100 Kč za čas strávený cestou k jednání a zpět a cestovné celkem 792 Kč ke čtyřem jednáním soudu Pardubice – Chrudim a zpět 17.1.2023, 18.4.2023, 30.5.2023 a 9.6.2023 osobním automobilem s průměrnou

spotřebou 8,4 l/100 km benzínu N98 v ceně 45,20 Kč/l a amortizačním paušálu 5,20 Kč/km a celkem ujetých 88 km. Náhradu nákladů řízení 44 242 Kč okresní soud podle § 160 o.s.ř. uložil žalobkyni zaplatit žalovanému ve lhůtě do jednoho měsíce od právní moci rozsudku, neboť žalovaná je starobní důchodce a k zajištění si finanční částky na úhradu stanovených nákladů řízení by jí třídní lhůta nestačila. Okresní soud pak žalobci nepřiznal náhradu za vyjádření se k provedení dokazování, které nepovažoval za účelný úkon, když tento úkon mohl být součástí jakéhokoli následného úkonu, a mohl být učiněn i při jednání.

22. Žalobkyně ve včas podaném odvolání proti rozsudku okresního soudu namítala, že soud prvního stupně dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním, když konstatoval, že chování žalovaného nelze kvalifikovat jako zjevný nevědek. Pokud soud uvádí tři předpoklady (ubližení dárce – eventuálně osobě dárce blízké úmyslně nebo z hrubé nedbalosti, zjevné porušení dobrých mravů a neprominutí takového chování obdarovaného dárce) pro revokaci, má žalobkyně za to, že tyto tři body jednoznačně naplněny byly. Žalobkyně se cítí chováním svého vnuka hluboce raněná, a to zejména proto, že se o ni vnuk nezajímal a nesnažil se s ní utužovat vřelé rodinné vztahy. Toto tvrzení žalobkyně dokládá především skutečností, že během hospitalizace v nemocnici v září roku 2022 ji vnuk ani jednou nenavštívil, neboť, dle jeho slov, o hospitalizaci nevěděl. Pokud by se o svoji babičku zajímal a staral, jak ji za účelem darování chaty přislíbil, jistě by mu tato skutečnost musela být známa. O lhostejnosti žalovaného k žalobkyni svědčí i fakt, že ji žalovaný ■■■■■ 2021 odvezl na chatu, celý týden jí nezavolał, nezajímal se o ni, když mu sama volala, řekl, že mu byl odebrán řidičský průkaz a že si žalobkyně musí poradit sama. Ta zůstala na chatě bez pomoci pět týdnů. Toto rozhodně nelze hodnotit jako adekvátní chování k prarodiči. Žalobkyně je vzhledem ke svému zdravotnímu stavu odkázána na pomoc vnuka, který tuto pomoc zajišťuje účelově a pouze, když se mu to hodí, což je zjevné z toho, že žalobkyni opakovaně nezvedal telefon. Pokud by se u ní vyskytly náhlé zdravotní komplikace, žádné pomoci od vnuka by se jí nedostalo. Uvedené chování se dle názoru žalobkyně zjevně příčí dobrým mravům, neboť se zde ze strany žalovaného absolutně vytrácí úcta ke stáří. Navzdory pokročilému věku žalobkyně svému vnukovi poskytovala to nejlepší zázemí, jaké mohla, snažila se vztahy utužovat a vynahradiť mu dlouhá léta, kdy nebyli v kontaktu, zvala vnuka na obědy, vařila mu, pekla a jídlo mu poté dávala pravidelně i s sebou domů. Takové chování žalobkyně vykazuje (s přihlédnutím k nepříznivému zdravotnímu stavu a pokročilému věku žalobkyně) velkou míru snahy o zachování přívětivých rodinných vztahů, ale žalovaný toto ocenil pouze jeho hrubým a nevhodným chováním. Mezilidské vztahy mezi žalobkyní a žalobcem byly z tohoto důvodu hluboce narušeny. O prominutí tohoto chování dárkyni nelze v žádném případě hovořit, neboť se tímto cítí velice dotčená a zraněná.
23. Vedle výše uvedeného spatřuje žalobkyně zjevný nevědek i v jednání, kterým žalovaný brání žalobkyni ve výkonu jejího věcného břemene. Notářským zápisem NZ 29/2018 sepsaným notářem JUDr. Filipem Plašilem byla zřízena ve prospěch žalobkyně služebnost bezplatného a doživotního práva užívání. Ve chvíli, kdy chtěl žalovaný chatu prodat a zjistil, že na základě služebnosti zřízené ve prospěch žalobkyně takto učinit nemůže, snažil se s ní sjednat zrušení této dohody za příslibem toho, že z peněz získaných prodejem chaty koupí jinou nemovitost a bude jí měsíčně vypláceno 5 000 Kč. V tu chvíli dostala žalobkyně strach, že vnuk prodej chaty opravdu zrealizuje a na nastalou situaci reagovala tím, že zavolał své známé ■■■■■, realitní makléřce, aby se přesvědčila, že vnuk chatu bez jejího souhlasu prodat nemůže. Ve chvíli, kdy žalobkyně se žalovaným tuto dohodu neuzavřela a žalobkyně se své služebnosti nevzdala, začal jí žalovaný dělat naschvály a užívání chaty jí co nejvíce znemožňovat. Toto spočívá zejména ve skutečnosti, že žalovaný na chatě naschvál vypíná vodu, kterou si žalobkyně vzhledem ke svému věku a fyzické kondici sama zapnout nezvládne, žalovaný neudrží zeleň okolo chaty, kdy dlouhé větve před vchodem znemožňují žalobkyni vstup do chaty a podobně. Omezování ve výkonu doživotního práva bezúplatného užívání darovaných

realit označil za zjevný nevděk, který je důvodem pro odvolání daru i Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí NS 33 Cdo 2781/2009. V neposlední řadě je nutné podotknout, že se žalobkyně domnívá, že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Z protokolu o jednání před soudem prvního stupně ze dne 18.4.2023 vyplývá, že žalobkyni bylo soudem sděleno, že budou provedeny listinné důkazy a následně bude žalobkyni poskytnut prostor pro vyjádření se podle času a potřeby se vyjádřit. K této možnosti žalobkyně se k věci vyjádřit však během tohoto jednání nedošlo, jednání bylo odročeno na den 30.5.2023 a jak vyplývá z protokolu o jednání před soudem prvního stupně ze dne 30.5.2023, žalobkyně nedostala možnost se vyjádřit ani během tohoto jednání. S ohledem na shora uvedené žalobkyně s ohledem na naplnění odvolacího důvodu dle § 205 odst. 2 písm. c) a e) o.s.ř. navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výrocích I. a III. zrušil a věc vrátil okresnímu soudu k dalšímu řízení.

24. Žalovaný ve vyjádření k odvolání uvedl, že z obsahu odvolání je zjevné, že žalobkyně nebrojí proti konkrétním skutkovým zjištěním a netvrdí jejich rozpor s obsahem provedených důkazů, ale pouze ze svého subjektivního hlediska sama hodnotí vzájemné vztahy s žalovaným, aniž by se s výsledky dokazování v odvolání jakkoliv vypořádala (např. cit. „Žalobkyně se cítí chováním svého vnuka hluboce raněná, ... nezajímal a nesnažil se s ní utužovat vřelé rodinné vztahy.“), a tvrdí nové důvody údajného nevděku (cit. např. „...během hospitalizace v nemocnici v září 2022 ji vnuk ani jednou nenavštívil“), které nejen že neuvedla v nalézacím řízení do jeho koncentrace, ale neuvedla je dokonce ani v odvolání daru, tj. jde o novoty nepřipustné nejen procesně, ale i hmotněprávně. Žalobkyně se v odvolání omezuje v podstatě výlučně na podsouvání svého subjektivního hodnocení vzájemných vztahů mezi účastníky řízení, ignorující přitom to, co vyšlo v rámci dokazování před nalézacím soudem najevo. Takto například žalobkyně v odvolání uvádí, že se žalovaný o ni nezajímal a nesnažil se s ní utužovat rodinné vztahy. Z provedeného dokazování však jasně vyplynulo, že to byla žalobkyně, která zapříčinila svým abnormálním, nadřazeným, neuctivým a hrubým jednáním vůči žalovanému, že vzájemné vztahy mezi účastníky řízení ochladly. Žalobkyně dále v odvolání činí vlastní skutkové a právní závěry na podkladě svých tvrzení, která jsou však v rozporu se skutkovými závěry soudu, jakož i s výsledky dokazování. Takto například v odvolání uvádí, že: „Žalobkyně je vzhledem ke svému zdravotnímu stavu odkázána na pomoc vnuka, který tuto pomoc zajišťuje účelově a pouze, když se mu to hodí, což je zjevné z toho, že žalobkyni opakovaně nezvedal telefon.“ Nic z toho však nejen že neplyne z žádného provedeného důkazu, ale toto (žalobkyni nijak důkazně nedoložené a žalovaným sporované) tvrzení o nezvedání mobilního telefonu vyvrací mj. důkaz seznamem hovorů (viz odst. 20.), který žalovaný – ačkoliv ho zde netížilo důkazní břemeno – předložil soudu a z něhož jasně plyne, že žalovaný volal vždy žalobkyni zpět (a to i v době, kdy byly vztahy mezi nimi v důsledku zavrženíhodného jednání žalobkyně již ochladlé). Z tohoto provedeného důkazu plyne, že žalobkyně volala opakovaně žalovanému několikrát během 2 až 3 minut (sic), přičemž žalovaný ji vždy volal zpět (většinou v řádu jednotek minut). Nelze proto než označit za naprostou nestoudnost a ztrátu jakékoliv sebereflexe na straně žalobkyně, že žalobkyně se neštítí v odvolání dokonce kvalifikovat předešle uvedené jednání žalovaného, tj. že žalovaný si dovolil nevzít žalobkyni telefon a ke spojení mezi nimi došlo o několik minut později, co ji žalovaný volal zpět, jako jednání žalovaného zjevně příčí se dobrým mravům, když se tímto dle žalobkyně ze strany žalovaného „absolutně vytrácí úcta ke stáří“. Absurdnost těchto hodnotových soudů žalobkyně je tak zjevná, že ji patrně ani již více netřeba zdůrazňovat. Žalobkyně dále v odvolání líčí, jak se měla sama údajně snažit ve velké míře o zachování přívětivých rodinných vztahů. Tato tvrzení jsou však v přímém rozporu s výsledky dokazování, se kterými se žalobkyně, jak již bylo výše řečeno, v celém odvolání nijak nevypořádává. Byla to právě žalobkyně, která ochladnutí vzájemných vztahů zapříčila, jak provedené dokazování prokázalo.

25. Žalobkyně dále v odvolání předkládá svoji skutkovou verzi o údajném záměru žalovaného chatu prodat. Dle tvrzení žalobkyně uvedeného v odvolání ta údajně volala [REDAKCE], realitní makléřce, aby se přesvědčila, že žalovaný nemůže chatu bez jejího souhlasu prodat. Z provedeného dokazování však jasně vyplynulo, že žalobkyně jmenovanou svědkyni na chatu pozvala a sama ji po chatě prováděla, kdy žalovaný tomuto ani nebyl přítomen. Žalobkyně se snažila svědkyni při jejím výsledku před soudem podsouvat to, že se jí dotazovala na právní otázky ohledně věcného břemene, což svědkyně odmítla. Z provedeného dokazování plynoucí skutečnosti tak podle žalovaného naopak jasně přisvědčují skutkové verzi žalovaného o záměru žalobkyně chatu prodat a koupit namísto ní byt, z jehož pronájmu by žalobkyně měla příjem na přilepšení k důchodu, který jí nestačil.
26. Ani další tvrzení žalobkyně o údajném znemožňování užívání chaty neplyne ani náznakem z žádného provedeného důkazu. Žalobkyně k tomuto svému tvrzení nepředložila žádný důkaz. Ba naopak důkazy předložené iniciativně (ačkoliv žalovaný zde nebyl obtížen důkazním břemenem) žalovaným dokládají, že žalovaný se o chatu staral řádně a prováděl veškerou údržbu. Nalézací soud na základě žalovaným k důkazu předložené fotodokumentace chaty pořízené v průběhu údržby ze strany žalovaného uzavřel, že „vizuálně působí chata zvenějšku i uvnitř velmi udržovaně“. Řádné provádění údržby chaty žalovaným nalézacím soudu popsal ve své výpovědi i svědek [REDAKCE]. Jasně vyvráceno bylo i zcela lživé tvrzení žalobkyně, že žalovaný provedl opravu septiku tak, že „žalobkyně do něj mohla spadnout a zranit se“, když žalovaným soudu k důkazu předložený videozáznam dokládá, že nic takového rozhodně možné nebylo.
27. Za zcela nedůvodnou je pak podle žalovaného potřeba označit námitku žalobkyně uvedenou v odvolání, že žalobkyni nebyl poskytnut prostor pro vyjádření se na soudním jednání dne 18.4.2023. Žalobkyně se na tomto jednání, jak plyne z protokolu o jednání, k provedenému dokazování vyjadřovala. Žalobkyně se rovněž vyjadřovala i na dalším soudním jednání dne 30.5.2023. Nad to se žalobkyně vyjadřovala též písemně ve vyjádření ze dne 3.5.2023. Rozhodně tak nemůže být řeč o tom, že snad žalobkyně neměla možnost se v řízení vyjádřit.
28. Shora uvedené podle názoru žalovaného dokládá, že odvolání neobsahuje žádné konkrétní námitky ve vztahu k soudem zjištěnému skutkovému stavu, skutkovým závěrům či právnímu hodnocení, ale toliko námitky mající povahu pouhých (nepravdivých) tvrzení činěných ze strany žalobkyně, která zcela ignorují výsledky dokazování a jsou s nimi v rozporu, kdy z těchto vymyšlených tvrzení pak žalobkyně v odvolání vytváří fiktivní konstrukt nevděku. S ohledem na shora uvedené má žalovaný za to, že odvolání žalobkyně je zcela nedůvodné a navrhuje, aby odvolací soud rozsudek v napadených výrocích potvrdil.
29. Krajský soud z podnětu včas podaného a přípustného odvolání přezkoumal napadený rozsudek (§ 212, § 212a odst. 1), a to nejen z odvolatelkou namítaných důvodů. Odvolání neshledal z dále uvedených důvodů opodstatněným.
30. Krajský soud předně převzal skutkové závěry okresního soudu, které okresní soud učinil z důkazních prostředků popsaných v odůvodnění rozsudku. Na ně pro stručnost zcela odkazuje. Byť žalobkyně namítá, že okresní soud dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním, z obsahu odvolání se podává, že napadá okresním soudem učiněné právní závěry, které vyslovil na základě zjištěného skutkového stavu, a to pokud jde o hodnocení tvrzeného jednání nebo nekonání žalovaného, které žalobkyně považuje za nevděk.
31. Namítaná procesní chyba, že se žalobkyni nedostalo možnosti vyjádření se při jednání okresního soudu dne 18.4.2023 ani dne 30.5.2023, je námitkou zcela nedůvodnou. Žalobkyně se vyjádřila písemně po jednání dne 18.4.2023, a to podáním z 3.5.2023; dále pak měla ještě možnost dalšího vyjádření při jednání dne 30.5.2023, kde byl přednesen i její závěrečný návrh.
32. Krajský soud sdílí i právní závěry okresního soudu, které učinil na podkladě provedených důkazů.

33. Okresní soud na daný případ správně aplikoval ust. § 2072 a § 2075 o.z. V souladu s uvedenými ustanoveními vyložil, že nevděčné chování obdarovaného, aby se stalo zákonným důvodem pro revokaci daru, musí naplnit tři předpoklady: 1) ubližuje dárce, 2) zjevně tím porušuje dobré mravy a 3) dárce toto chování obdarovanému neprominul.
34. Zákon v ust. § 2075 o.z. stanoví, že dárce může dar pro nevděk odvolat do jednoho roku ode dne, co obdarovaný dárce ublížil, ale dozví-li se o tom dárce později, do jednoho roku ode dne, kdy získal vědomost o důvodu pro odvolání daru. Je-li dar odvolán později a namítne-li obdarovaný opožděné odvolání daru, soud k odvolání nepřihlédne.
35. Ačkoliv samotné právo odvolat dar je nepromlčitelné, jeho uplatnění v případě nevděku je omezeno roční lhůtou. Lhůta pro uplatnění práva dárce dar odvolat běží obecně od okamžiku, kdy k činu, který dal za vznik nevděku, došlo. Je však třeba pamatovat i na situace, kdy se dárce o činu obdarovaného nedozví okamžitě (např. obdarovaný dárce odcizil nějakou věc). Pro tyto případy počítá zákon s alternativním počátkem běhu lhůty, kdy lhůta k uplatnění práva odvolat dar počíná běžet až od okamžiku, kdy se dárce o činu obdarovaného dozví. Jedná se zde v podstatě o kombinaci objektivní a subjektivní lhůty, přičemž subjektivní lhůta má přednost. Je třeba dodat, že pokud dárce nepřikročí do roku od podání výzvy k podání žaloby, i zde platí důsledky uvedené v ust. § 2075 o.z.
36. Pro výzvu k vrácení daru zákon specifickou formu nestanoví. Výzva tak může být učiněna jakoukoli výslovnou formou (ústně, písemně). Jde-li však o vrácení nemovitosti, je třeba formy písemné, jak plyne z ust. § 560 o.z. (vyžaduje se písemná forma pro všechna právní jednání, kterými se zřizuje nebo převádí věcné právo k nemovité věci, jakož i právní jednání kterými se takové právo mění nebo ruší). Výzva může předcházet žalobě, může být učiněna přímo v žalobě. Výzva revokující dar by měla splňovat obecné náležitosti právních jednání (§ 545 o.z.), tedy z hlediska jejich vážnosti, určitosti a srozumitelnosti (označení dárce a obdarovaného, vlastní revokační projev-výzvu k vrácení daru, a současně uvedení toho, v čem dárce spatřuje zjevné porušení dobrých mravů (nezaměnitelný popis konkrétního skutku či skutků). Darovací vztah zaniká okamžikem, kdy projev vůle dárce k revokaci daru došel obdarovanému (tedy i doručením žaloby, je-li v ní odvolání daru obsaženo).
37. V písemné výzvě k vrácení daru ze dne 6.1.2022 žalobkyně uvedla tyto skutky, v nichž spatřuje důvody pro revokaci daru: od dubna 2021 ztěžuje žalovaný žalobkyni pobyt na chatě, o nerušeném užívání se nedá mluvit, žalobkyně v důsledku nevhodného chování žalovanému řekla, že si nepřeje, aby na chatu jezdil, a on tak přesto proti její vůli činil, chatu užívá na různé oslavy s kamarády, došlo ke zničení výsadby jahod, vůbec neprovádí údržbu chaty, jeho zájmem je chatu prodat a v té souvislosti žalobkyni požádal o uzavření dohody, na jejímž základě by věcné břemeno zaniklo. Před darováním žalobkyni žalovaný tvrdil, že ji bude na chatu vozit a se vším pomáhat, její žádosti o odvoz nikdy nevyslyší, v roce 2021 ji odvezl pouze jednou s tím, že jindy nemá čas. Žalobkyně tak nemá možnost využívat svá práva z věcného břemene.
38. Vzhledem k tomu, že žalovaný vznesl námitku promlčení práva žalobkyně, nelze přihlížet k jednáním žalovaného předcházejícím datu 6.1.2021.
39. Proto, pokud v doplnění žaloby (datována 8.9.2022) ustanovenou zástupkyní žalobkyně podáním z 22.11.2022 jsou uváděna jednání či nekonání žalovaného z podzimu 2018 a 2019 (nezazimování chaty, ostříhání živého plotu, což mělo být zajištěno cizími lidmi), oznámení z roku 2020, že má v úmyslu chatu prodat a s tím údajně spojený požadavek na vzdání se věcného břemene, k těm nelze přihlížet, aniž by se k nim muselo vést dokazování, zda vůbec odpovídají skutečnosti, nebo hodnotit, zda je lze za nevděk považovat, nebo se nejedná o skutečnosti, které obsahovala výzva k vrácení daru (doplnění žaloby se tak může týkat jen upřesnění podrobností (např. časových údajů) ke skutkům uvedeným ve výzvě. Tento rozsah v řadě případů toto doplnění žaloby přesahuje, jakož i další tvrzení k výzvě soudu obsahující skutečnosti neuvedené ve výzvě (zejména nenávštěva při její hospitalizaci v nemocnici v září 2022, ponechání

bez pomoci po dobu pěti týdnů v létě 2021, že ji neodvezl ani k lékaři, zubaři, nepomůže jí dopravit kočky k veterináři, nezprovoznění čerpadla na vodu v létě 2022, což mělo vést k tomu, že ten rok na chatě nebyla).

40. Zde je třeba poznamenat, že pokud zánik darovacího poměru je spojen s výzvou k vrácení daru, pak skutečnosti uváděné žalobkyní v žalobě či doplnění žaloby, pokud nejsou jen bližším „upřesněním“ skutku uvedeného ve výzvě, nemohou založit důsledky spojené s výzvou. Navíc okresním soudem připuštěná změna žaloby se týkala toliko petitu. V zásadě lze uzavřít, že v daném případě jsou rozhodné jen skutečnosti, které jsou uvedeny ve výzvě k vrácení daru (a případně upřesněné k výzvě soudu) a lze je identifikovat v časovém intervalu od 6.1.2021 do 6.1.2022. Skutečnosti po datu 6.1.2022 již pro posuzovaný případ rozhodné nejsou.
41. Podle § 2072 odst. 1 o. z. platí, že nevděkem již není jen chování v rozporu s dobrými mravy, tak jak to vyžadovala předchozí úprava, ale musí se jednat o jednání úmyslné či z hrubé nedbalosti, které dárci ublíží. Do posuzování, zda došlo k naplnění podmínek pro odvolání daru tak vstupuje i subjektivní kritérium ublížení dárci. Z hlediska naplnění podmínek pro možnost odvolání daru pro nevdek je proto třeba se zabývat tím, zda se obdarovaný vůči dárci dopustil jednání zjevně porušujícího dobré mravy, včetně toho, zda takovým jednáním úmyslně nebo z hrubé nedbalosti dárci ublížil. Pojmem zjevného porušení dobrých mravů je nutno vnímat, jako jeho očividnost navenek, kterou není třeba bez dalšího hlouběji dokazovat. Zodpovězení otázky, zda v konkrétní situaci došlo k činu, který lze označit za zjevně porušující dobré mravy a který má z toho důvodu vést k úspěšné revokaci daru, spočívá v komplexním hodnocení závažného chování, jež v sobě nese prvky subjektivního a objektivního vyhodnocení tvrzeného revokačního důvodu. Rozhodujícím má být především objektivní hledisko, teprve na místě druhém má nastoupit úvaha, jak nemravné chování pocíťoval sám dotčený darce. Nepochybně je třeba vyhodnotit, jak moc intenzivně darce vnímá závažné chování obdarovaného, tj. jak moc se cítí amorálním činem ublížen. Teprve vzájemným srovnáním a následným vyhodnocením obou hledisek lze dospět k důvodnému závěru o patřičnosti revokace. Uvedené však neznamená, že pouhé subjektivní přesvědčení darce o tom, že obdarovaný se vůči němu zachoval nevděčně (tj. vnímá skutek obdarovaného jako ublížení), samo o sobě postačuje k revokaci; závěr o patřičnosti revokace je třeba objektivizovat testem dobrých mravů. Je třeba posoudit všechny skutkové okolnosti chování jak obdarovaného, tak i samotného darce – je třeba věc posoudit v závislosti na tom, jak k chování došlo, z jakých příčin a mezi kým. Pro právní posouzení naplnění podmínek pro odvolání daru je z pohledu ustanovení § 2072 odst. 1 o. z. podstatné, zda a do jaké míry bylo chování žalované způsobitelné žalobci zjevně ublížit.
42. Použitelná judikatura k revokaci daru (§ 630 obč. zák. účinného do 31.12.2013) se zabývala i hodnocením toho, zda vytýkané jednání obdarovaného k dárci nemá původ ve vzájemných neshodách účastníků, které jsou vzájemně vyvolávané a prohlubované, aniž by bylo možné najisto postavit, z čeho pramení. Např. v rozhodnutí NS ČR sp. zn. 33 Cdo 903/2011 soud správně přihlédl ke skutečnostem, že to byl žalobce, kdo započal s verbálním konfliktem a že dával svému okolí najevo, že od žalovaného nic (tedy ani žádnou pomoc) nechce přijímat. Jestliže žalobce žalovaného ani neinformoval o svém zdravotním stavu, konkrétně o tom, že byl krátkodobě hospitalizován, stěží lze klást žalovanému za vinu, že právě v této době o žalobce neprojevil zájem a nebyl mu oporou v nemoci. V rozhodnutí sp. zn. 33 Cdo 2711/2014 pak Nejvyšší soud vyslovil, že úvaha soudu, zda v řízení zjištěné (prokázané) chování obdarovaných lze kvalifikovat jako "hrubě porušující dobré mravy" ve smyslu § 630 obč. zák., musí vždy zohlednit vzájemné chování účastníků právního vztahu. Okresní soud pak správně poukázal i na rozhodnutí Městského soudu v Praze sp. zn. 23 Co 502/2006, jehož závěry důvodně vztáhl na posuzovaný případ, jakož i závěry rozhodnutí NS ČR sp. zn. 33 Odo 98/2006 (na neshodách se podílel i darce).
43. Odvolací soud sdílí právní hodnocení okresního soudu, pokud uzavřel, že skutky, které byly vymezeny v odvolání daru pro nevdek, potažmo upřesněny v žalobě, dílem nebyly prokázány

a dílem nejsou způsobilé naplnit předpoklady úmyslného či nedbalostního ublížení dárce při zjevném (očividném) porušení dobrých mravů. Navíc řada z nich byla specifikována pro období před datem jednoho roku před podáním revokační výzvy, takže k nim při vznesené námitce promlčení nelze přihlížet.

44. Okresní soud pak sice dle názoru krajského soudu posuzoval důvody tvrzeného nevědku v širším rozsahu, než jak byly vymezeny ve výzvě k odvolání daru a také zčásti v období, které je postiženo důsledkem vznesené námitky promlčení práva žalobkyně, avšak jeho závěry jsou přiléhavé a lze na ně odkázat. Okresní soud správně postihl, že hodnotit lze pouze jednání žalovaného od 6.1.2021 do doby výzvy k podání daru, což vlastně zahrnuje období od dubna 2021 do září 2021, kdy žalobkyně zakázala žalovanému jezdit na chatu. Okresní soud správně hodnotil i chování žalobkyně vůči žalovanému, které nutně a navíc při jejím zákazu, aby na chatu vůbec jezdil, se muselo odrazit v „ochladnutí“ vzájemných vztahů. Potom výhrady (navíc neprokázané) žalobkyně vůči údržbě nemovitosti, pokud vůbec mohou být důvodem k revokaci daru, nemohou založit tvrzený nevědek. V darovací smlouvě se totiž žalovaný nezavázal k provádění údržby, zachování a opravy věci podle pokynů žalobkyně ani k nesení nákladů užívání. Žalovaný rovněž nepřijal v souvislosti s darem doživotní osobní závazek, že bude žalobkyni k pobytům na chatě dovážet, zásobovat ji apod.; a to bez ohledu na jeho faktické možnosti. Konečně v takovém případě by již darování neslo prvky synallagmatu, což není pojmovým znakem daru. Bezbřehé vnímání vděku jako služby obdarovaného na přání dárce v pojetí žalobkyně nelze akceptovat.
45. Krajský soud proto věcně správný rozsudek okresního soudu potvrdil (§ 219), a to včetně správných nákladových výroků, když jeho přezkumu nepodléhal jen výrok II. Na odůvodnění nákladových výroků okresním soudem pak krajský soud zcela odkazuje.
46. Protože žalobkyně v odvolacím řízení neuspěla, krajský soud přiznal úspěšnému žalovanému (§ 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř.) právo na náhradu nákladů odvolacího řízení, které sestávají z odměny advokáta v rozsahu dvou účelných úkonů právní služby (vyjádření k odvolání, účast u jednání odvolacího soudu), přičemž za neúčelný úkon krajský soud považuje poradu advokáta se žalovaným k projednání obsahu odvolání a konceptu vyjádření (před okresním soudem další dvě porady honorovány a odvolání neobsahuje ničeho, co by již argumentačně nebylo ze strany žalovaného v řízení před okresním soudem uvedeno,) a to po 3.100 Kč, paušální náhradu nákladů za 2 úkony právní služby po 300 Kč, tedy celkem v částce 6.800 Kč (§ 9 odst. 4, § 13 odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb.), kterou uložil žalobkyni nahradit žalovanému k rukám jeho advokáta (§ 149 odst. 1 o.s.ř.) do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku (§ 160 odst. 1 o.s.ř.), aby žalobkyně jako starobní důchodkyně osvobozená od soudních poplatků měla prostor si potřebnou částku obstarat.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné. Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců od jeho doručení u Okresního soudu v Chrudimi, a to jen z důvodů uvedených v ust. § 237 o.s.ř. O dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ČR se sídlem v Brně.

Pardubice 29. ledna 2024

Mgr. Miloš Zdražil v. r.
předseda senátu